Anul II. Nrul 21. Apare în fiecare Joi. Budapesta 8 Octombrie 1903

Abonamentul:
1 an: ... ... 4 coroane
$^1/_2$ an: ... ... 2 coroane
$^1/_4$ an: ... ... 1 coroană
Un numer: 8 filerĭ
Dacă 30 foĭ se vor abona pe o singură adresă abonamentul costă:
Pe un $^1/_4$ de an 60 filerĭ.
Pe $^1/_2$ de an 1 cor. 20 filerĭ
« 1 an 2 cor. 40 »

VOINTA POPORULUI

Organul partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria.
Foaie pentru poporul muncitor Român.

Aici să se adreseze tot felul de scrisori și bani.
Redacția și administrația:
Szabad Szó
BUDAPESTA,
VII., István-ut 67

Mezőfi Vilmos
Redactor prim.

Fraților!

La 1. Septembrie și 1. octonvrie au espirat abonamentele multor frați, și până în ziua de azĭ încă nu leau reînoit. Noĭ ne am încredințat în onestitatea voastră, și de aceea v'am trămis foaia până acum. Maĭ departe nu putem să vě trimitem foile. Luațĭ la cunoștință că partida noastră este o partidă sěrmană, nicĭ noĭ nu capătăm foaia de geaba, și noĭ trebuie să plătim pentru tip r, pentru hârtie și pentru speșele posteĭ. Nouă nu ne dă nimenĭ banĭ, nicĭ jidoviĭ, nicĭ popiĭ, nicĭ domniĭ ceĭ marĭ, dar nicĭ guvernul, așa cum dă la Adevĕrul. Acești domnĭ maĭ cu bucurie ne-ar da otravă de cloțanĭ ca să ne prăpădim maĭ în grabă.

Așa dară! Facem cunoscut că numĕrul acesta este cel d n urmă pe care îl trimitem acelor abonețĭ, carĭ nu au reînoit abonamentul lor. Așa dară grăbiți-vĕ cu trimiterea abonamentelor.

Redacțiunea

In contra creștinismuluĭ lupte socialismul?

Precum, luntrea cînd pórnește pe mare, trebue se fie prěgětitě de ori și ce lovire a valurilor: ce se pornesc din lorgul mărei. Așa socialismul, dupě ce! șiau întărit, corabia de luptě în contra valurilor, cari voesc se cutrupe socialismul, sau pus pe lucru și cu pași repezi șau rupt cale spre libertate.

Iar acum, pětura domnilor vezînd că omenirea sau redeșteptat au dat ordin trîntorilor cari în totdeauna stau, ca gardă: trîntor, pentru trîntor: se apese, pe bietul lucrător. Și acei servi ai apesěrei sau și pus pe lucru și din tote pěrtile vestesc, căci „socialismul luptě în co tra creștinismului."

Cetitoriule! Când Isus-Christos au învețat lumea spre iubire. Ore acei, Farisei în haine lungi negre, nu lau d.t pe Isus spre restignire? Iar acei cari lau spînzurat, pe lemnul crucei nu preoți au fost, de pe atunci?

Iată, preoținea de azi din rěsputeri luptě în contra socialismului, și pentru ce? Iatě pentru ce! ve spun eu. Pentru aceia luptě în contra socialismului pentru că suntem următoriĭ înveteturilor lui Isus Christos, iar ei sînt de soiul păgînilor care lau restignit pe Isus. Socialismul luptě pentru aceia libertate, care cu mult mai neînte un Horia au căutotó cu puterea armei. Iusě noi urmași acelor luptetori, neam schimbat zelul de luptě: în contra domnilor, prin științě. Și zicem, numai acela se mînînce care lucrě iar trîntorul se piarě de fóme, de nu voește sě lucre.

Hei, și la aceasta ce zice d-lŭ părinte care nŭ voeste se vază lumina dreptețeĭ. I-ce, că. D-zeu au lesat bogat și serac și trebue se ne în destulim cu starea în care ne aflěm. Iar tu; popor apěsat, se nu cutezi se ceri ca, domni se lucre câci atunci ai fěcut pěcat în contra creștinismului, acum, se facem numai o întrebare: căci, creștinismul pe ce este bazat? Creștinismul este bazat pe învețeturile lui Isus Cristos.

Dar, acel bogat, ori domn pentru ce nu lucrě și el și nu urmărește învețeturile lui Isus Chr Prin care zice, „iubește pedeaprópele teu. ca însuși pre tine." Cum potc cineva acum se iubeescě? care nu recunoște în fiiĭ, ai mŭncei frați deai asuderei: numai de motiv îĭ folosește.

Iatě dar; învețeturile socialismului, nu voește se disólve credința nimerui! dar revolteazě prin științě inimile dupě sfînta libertate.

Iatě pětura mŭncitóre, șau desvălit steagul Roșu ca sîngele pe care este scris. „Egalitate și cu, frěțietate dupě sfînta libertate." Iatě pětura muncitóre tae în dreapta șin stînga cu științа tot cei este înainte și dě asalturi de ura . . . ura . . . nainte, nainte. Cu corabia dreptețeĭ spre ușa libertețeĭ. Căci acestea cereri nu sînt contra creștinismului, ci întěrirea învețeturilor în cari se cuprinde creștinismul ne stremutat. Dar de sigur, căci în viitor și preoțimea de voește se mînînce trebue se lucre. Căci care persóne sîmte în el chiemarea de apostol și de bine voitor, a omenirei: trebue seși însemne cuvintele lui Isus Cristus, prin care zice „vinĕ și mě urměrește."

Acum de curînd am primit o epistolă dela un preot de origině Ungur cu numele.

„Varga Dezső." Prin care aratě adevěratele cărări și bunele învețeturi ce de învețetura socialistě poporului apesat cînd óre, va pětrunde aceasta ideie! de libertate și în mintele preoților Romîni și vor fi apostoli adevěrați ai omenirei! flórea vieței, nu mórtea adeverului: spre libertate.

Organisați-ve în pace!

Palatele binelni și-a sereciei.

In capĕtul unei strade lungi se înaltĕ două palate. Naintea fieste cărei case (palate) ste cîte o mulțime dn omeni. si'n mîna fieşte cărui om este cîte un sbici. Jar, pe un palat ste scis, astfel.

— Palatul muncei și a, — apesatilor.

Dabia serevarsĕ zorile de zi si o mulțime de lucrători: Bĕrbați femei, copiĭ, feciori și fete se grabesc spre aceasta casă. Cari cuprinși de o groză înspeimîntetore se uitĕ spre ceia laltĕ casĕ cu scrierea. aceasta.

„Cassa binelui“

Deacă cineva se cuteazĕ dintre trecători lucrĕtori, se se apropie de aceasta casă atunci, sentinelele! (grijitori) cu biciul îĭ șterge peste spate și deacă bietul trecător merge mai aprope atunci se pornește miĭ de loviri asupra lui ca nu cumva se vazĕ traiul cel bun. Și așa betut omciufulit se retrage la casa mŭncei unde e primit cu mŭuncă și chin. Jarde nu mai remîne omeni pe afarĕ; atunci grigitori dela casa binelui se retrag și încue bine ușele. Cu ințele aruncĕ biciul din mînĕ și cu tot felul de apă mirositore se spalăpe mîni și se retrag în palatul plin cu tote bunetețele iar pe podelc, așterne cele mai scumpe ponevi. Dupĕ cîteva ciasuri cînd sorele șau ridicat razele sale spre bolta ceriului; iată că o mulțime de hinteie (birge) se apropie de casa binelui și în ele aduce o mulțime de domne în haine scumpe aurite și înpodobite și domni înginfați ca sacul de paecari mai nainte fuse-se, strage cu sbiciul în mînĕ. Deadată se dcschisĕ porțile dela casa binelui și aceste dame și domni întrĕ pĕlîngă sunetul mumuzicelor.

La ferestrele din față unde e palatul muncei si a suferințelor se ivește mai multe fețe curiose: păliți și arși de muncă ca vai de ei. Se uitĕ către palatul împodobit și înfru msețat. Inse numai pentru o clipĕ căci îngrigitorul iau traș dela fereastrĕ pe acei curioși.

Dar înzĕdar a fost totĕ puterea acelor îngrigitori se rețînĕ pe bietul lucrător. Căci, totuși sau aprins în ei, dorul de a vindeca sortea vieței lor. Uni dintre omeni mai de frunte a lucrĕtorilor sau gîndit căci totuși nu este cŭm ar trebui caci palatul, desfeterilor au ajuns așa în apropiere de casa mŭncei. Căci năinte vreme casa muncei au stat forte departe de palatul științei, a, desfeterei si a binelui.

Iar acum sau întors lumea. Din tote părțile se ande numai chinuri și vaette, iar uni zic; căci. Se zidim alt palat nou mai plecut muncei.

Cei mai curagioși zic astfel! — Se derîmĕm amîndonĕ palatele și în locul lor se zidim unul mai mare și se'și aibĕ numele de palatul tuturora (comŭn).

— Palatul muncei și a deștepterei: a egalitĕței și a frĕțisteței.

Hei, în contra acestui plan ce zice îngrigitori peste muncitori? se pune cu trup cu suflet, se nu lese case fie un palat și o turmă; căci atunciei ce se grigească? deacă toți lucrĕtori sînt întro turmĕ și. Ințelegere și atunci trebue se lucre din preŭnĕ cu stĕpînul lor, de vocsc se mînînce, si zic căci ei cu domni au luat lupta pentru dĕrîmarea palatelor scîrbosĕ. Nu, nu: ei sunt nŭmai doritori de afi stepîni peste poporul lucrĕtor, și ce zice la aceasta socialdemocrația. Tu popor apesat, tu sluga apĕsĕtorilor senu, așteptați zidirea palatului, dela cotropitori, dela trîntori la mŭncĕ sus și acel palat al tuturora voi îl zidiți și voi îl folosiți.

TRIBUNA POPORULUI.

Juda!

Isus Christos a avut 12 apoștolĭ. Intre aceștĭ au fost 11 carĭ aŭ mers după Isus pâna la moarte în suferințele luĭ. Numaĭ unul a fost trădător: Isceariotul Juda, care a sărutat pe Christos, pe mîntaitorul și atuncĭ s'a ivit în mintea luĭ gândul de trădare. Și a vîndut pe Isus Christos la puternicii de pe atuncĭ, la avuțiĭ, la trântoriĭ de jidoviĭ, l'a vîndut luĭ Pilat pentru 30 de argințĭ. Dar aceștĭ banĭ, aŭ fost blăstămațĭ. Ceea ce este blăstămat să să rĕsbune. Așa s'a rĕsbunat blestemarea cu Iskariotu Juda. căcĭ iel s'a spânrurat, și ast-fel s'a prăpădit.

Partida socialdemocrată: reorganisată din Ungaria a avut un Juda în mijlocul ieĭ, acearta partidă care luptă zi și noapte pentru drepturile și dorințele poporuluĭ român, care luptă pentru mărețele ideĭ socialdemocrate. Și acest Juda s'a găsit în persoana luĭ Salușinsky Ignaț.

Iel s'a vîndut pentru 30 de argințĭ, cum s'a vîndut Juda. Și de azĭ încolo, acest nume de Judă săĭ dee poporul român. Și dacă vețĭ primi vre-o foaie pe care va fi acest nume să o tĭpațĭ în foe căcĭ este trădătoarea romănilor.

Dacă este dreptate, dacă este răzbunare, atuncĭ și pe acest Salușinsky îl va ajunge blăstămarea poporuluĭ român.

Voĭ socialdemocrațĭ românĭ! Cu îndoită putere să luptațĭ, fiind-ca se găsese oamenĭ carĭ cumpără asemenea Jude,

Acum vedețĭ că sunt oamenĭ carĭ sunt dusmani voștri.

Așa dară voĭ trebuie să vĕ abonați lumina ochilor vostri „Vointa Poporuluĭ“, și să fie scuipat acela care va trăda partida socialdemocrata, să fie hulit de toată lumea.

Fraților! Răpândițĭ și cettițĭ, Vointa Poporuluĭĭ și să nu credețĭ nici un cuvînt care îl vor ridica contra partideĭ noastre, contra Vointeĭ Poporuluĭ.

Auerbach Gusztáv. Popovics Teodor.

Nainte de alegerea, Deputatilor. Dabia au înputernicit împeratul pe Kuen-Hépervári, cu arangiarea cabinetului ministerial și au și buctat, și

dupě aia. Se zice că sau pus în grevě; numai aia e adeverat: căci au luatola fugě din casa țerei și șau dat abzicerea; despre care se zice că împeratul un au voit se o primească șî din nou îl trimete pe capul bietului popor, dar acum îĭ de putere se disolveze dieta și atunciose fie alte alegeri de deputați, dar fraților fiți trezi și cu puteri îndoite se ve uniți în contra acelor ce o se voească se ve cumpera cu mîncări și beuturi, dee mîncările seracilor și beuturile bețiilor, Inse voi numai pe trimesul partidei socialiste reorganisate se votați care stie durerile poporului.

Ios cu el! Se aduce o vesta frumosě, din Roma; cumcě. Frați și Pretini din Roma sau pregětit sěi facě o primire forte frumosě, Țarului din Rusia! tot cu strîgăte de jos cu el, și fluereturi și sbereturi case vadă acel Domu cît de frumos îl primesc muncitori pentru cě miĭ și miĭ de frați au gonit în siberia unde e și iarna și vara e tot frig.

Greva cocișilor d n Budapesta. In sempemîna trecutě saupus în grevě 3000 de cocișĭ din Budapesta, cari nu au voit se se punĕ în lucru pînĕ ce domni nu leplătește cît au cerut! ca se potě trěi cu familia lor. Dar însě, domni au pus alți lucrători pe lîngě paza pandurilor, din care au escat lovlri sîngerose între muncitori și vordiști, dar greva totuși cu învingerea lucrătorilor, sa sferșit.

Calendariu nost. Frați și pretini! Partida nostrě, au pus sub tipar calendarul cu numele Voința Poporului, calendarul o se fie gata încě în luna aceasta; dar, fraților? știți bine; căci partida nostrě: seracă; noi nu cěpătěm bani dela domni. Nici, dela jidani, Dar, datorinta e. a fieste carui frate se cumpere numai calendarul partidei nostre: sub nume, de Voința Poporului și coste nŭmai 50 fileri, care e bogat cu icone și scrieri și cîntěri de a poporului apesat.

Fraților! Știți bine partida nostrě e sěraca și ca se nu tipěrim mai multe decit trebue se ne remînĕ scrieține cam de cîte aveți trebuințě. lar de voiți se ve rezultěm alěturati și a stemplě de 10 filéri. Caci alt-cum nu ve putem respunde decît, prin. Poșta poporului din foia partideî Voința Poporului.

Știți bine, de am primi bani, d-lor cași acei luda și Bocányi: atunci nu neam văeta căcĭ suntem seraci: ba, am împerți și noi foile încinste cum imparte ei sdramța lor de „Adeverul..“

Fraților! Grigiți! Tótte epistólele care se adresazě partidei nŭmai așa se adresați Szabad Szó szerkesztősége VII., István-ut 67. Budapest pe altě adresě fie ori și care frate, din Pesta: Se nu scrieți căci atunci nu ve rezultěm. Socialismul nu cunóște persóne decît om, și om. Iar epistóle se nu primiți deci nŭmai cu pecetul partidei nóstre căci sînt pletiți. guvernŭ lui și scrie pe diferite nume număi se înșele pe Betul popor.

Fiți nŭmai! trezi: căci se opropie ciasul mîntuirei.

Grigiți dar! bine voitorul Romînului.

Despre portie. In nŭmerul, mai ultim a Voinței Poporului au apěrut un articlusub titlu. Porția. Se nu fie fraților o eróre (neběgare de samě) căci, punctul pentru care luptem noi. Este, ca poporul serac se nu pletească nici o porție. Iar, cel ce are puțině avere se pletiască, dupě averea sa: înțelegînd de are un vinit maî mult la an de la o mie de florin în sus. Ca nu, betul țeran — se pletiascě pentru ăla cu sute și miĭ de holde de pěmînt. Iar deacă articolul lați înțeles altcum otunci nu ați înțeles bine.

CRONICA.

PIRDUT.

Cu înfrîntě durere înstințem, pe toți frațĭ și pretini căci întra 12 Sep. mórtea au rupt firul, vĭeței: celui mai bun frate și pretin . . .

Barna Crăciun

din comŭna Susag. com. Bihor. Acârni amintire oremînea neștearsě din inimile nóstre. Căci pîn la mormînt au fost luptetoriul drepteței și ca notar, acelui organ socialist: din susag, a lesat plîngînd scumpai soție și drěgělașiĭ doi copilași pentru a căror viitor au luptat. Iar nouă neau lesat vecinica durere căci am pierdut un adeverat frate dela care numai mórtea au putut sei smulgě sabia luptei din mîně. Aceia sorte, au, ajuns și pe neuitatul frate

Joan Popp

din Slatina fiele amintirea încumunată cu un viitor strelucit

Partida socială democrată reorganisată din

Budapesta.

Rege Bolînd. Se crie din Bajor cumcă Regele Otto II. acum cu minte bolîndě domnește de 12 ani și acum flemînd tot umblě și uu mai are stare. In München aceia este vestea căci acum este în cele din urmě.

Lupta cu urși. In Bekasi frumósě dar spěimîntetóre luptě au avut. George Puntya, George Bonța și Joan Bonța, cu un urs între care pelîngě mare luptě au putut se omórě Ursul.

Cursul piețeĭ din Budapesta.

Grâu pe 1903. Octombrie	— cor.	7.48—7.49.	
« » » Aprilie — —	»	7.68—7.69.	
Cucuruz pe Septembrie —	»	6.08—6.08.	
» » Mai — — —	»	5.28—5.29.	
Rapiță — — — — — —	»	—.——.—.	
Rîmătorĭ au fost păltițĭ —	»	97.—101.—	100 kil.
Vițeĭ în viață — — — — —	»	—.——.—.	100 kil.

Inoiți abonamentele!

ADUNARI.

In comuna **saturó** duminecă 27 sep. frați de acolo au avut o adunare la care au luat porte o mulțime de frați ca orator (predicator) au fost trimesul partidei din Budapesta.

Frați din **Șepreuș** au cerut îngĕdnința pentru adunare pe 27. sep. ca tot de odată se se înpartĕ și acei 131. de cor. și 42 fil. între orfani cari au remas de acei înpușcați de selbatici jandarmi. Inse selbatici de jandarmi nici nu au lesat în comunĕ pe trime și partidei și așa bani nu sau putut împerți.

In comuna **Slatina** pe lingĕ un suces bun au ținut frați adunare Fratele Pap Todor au esplicat marele idei a socialismului.

Adunare nonă. Fraților! Din zi în zi: tot înaintem spre mărirea unirei.

Duminecĕ în 4. Oct. sau ținut o adunare. sdravĕnĕ în comuna monoroștia. Unde Frați, din cercul Radnei pentru întîĭa orĕ, .sub cer liber au jurat în miĭ de glasuri; căci vor lupta pentru rĕspîndirea drepteței și a Socialdemocrației reorganisate din ungaria.

Intre mulțime au fost și din satele următore. Bîrzava, Căpruta, Dumbrevița, Alesincz, Groși, Gyulița, și Baia cari au fost reprezentate prin mai mulți frați fiind — de fațĕ și la ședințĕ, unde grăsuletiul de poțoc din căpruța au sdreviat de mai multe ori de piperiul ce lau adus trimesul partidei din Budapesta pentru perderea clotanilor și clotanul din capruța; au gustat din acel leac ce va pierde clotani și anu sdreviat pentru că! au fost cam usturoi.

Altcum adunarea sau sfîsit bine unde sau ales de presedin te fratele B. Antonie, notar Josif R iar trimesul partidei au fost fratele P. Popoviciu care au esplicat marețele idei a soc alismului democrat, nainte, nainte acum frați din cercul Radnei.

SCRISORI.

Acsucza. Frațiĭ din comuna Acsucza ne scriŭ următcarele: Protopopul Joan Groza din cercul Halmajuluĭ ne-a adus o învĕțătoare, dar poporul nu l'a strâns la alegere. Numaĭ patru oamenĭ a chemat ca să pună cu puterea luĭ învĕțătoare. Dacă vre o doĭ oamenĭ aŭ vorbit acolo, iĭ a scos afară cu jandarmiĭ. Iel de la noĭ iee 7 coroane ca să deschidă concursul, și niciĭ odată nu deschide concursul de alegere. Iel aduce numaĭ așa învĕțătoare care împarte plata cu iel. Poporul a zis că numaĭ pentru o clasă în comună nu plătește, și iel a zis că noĭ suntem anarchiștĭ. Domnule părinte să nu te jocĭ cu poporul, căcĭ iel a început să se lumineze prin socialdemocrație, și asta va fi pentru D fa de nefolos.

Pernyeștĭ. Frațiĭ din Pernyeștĭ ne scriŭ următoarele: In comuna noastră este un om care stă în contra noastră cu numele de Zurkane Roman. Iel zice că D tră sunteți antichriștĭ și înșelațĭ lumea. Lăsați-l sĕrmanul că nu știe ce vorbește, locul luĭ este în casa de nebunĭ, căcĭ are boală în cap.

Scrisori. In luna luĭ septemvrie, am primit o prea frumósĕ epistólĕ; dela fratele Teodor sîrb; prin care învatĕ poporul spre unire: arătînd cu cîțĭ dușmani au trebuit sĕ, sĕ lupte Vointa Poporului. Iutiĭ, domni au scos, o foc cu numele Vointa Poporului Romîn: acărui redactor au fost Popa corești și dupĕ aia au probot, cu votul din Timișóra însĕ stimĕ credinței, Poporului Romîn căci nu sau lesat coodus, de conducători falși. Ba acum vine; chiar Redactorul dela votul, și zice căci sei este partida nóstrĕ căci acum vede, căci Vointa Poporului luptĕ dupĕ s-fta libertate.

Acum fletiți domnilor au scos alta foie, cu n-perînd un ludă: ade că, pe Șalușinsky Ignaț și au scoș o foie cu numele adeveru dar înse și asta are se miargă dupĕ lelelalte numai Romînilor țîneți la olaltă și înfoc cu scrisorile și foile d lor.

Teodor S. în Crokna.

Ultimi știri.

Un moș — și darea de cătănie.

Nise crie că în comuna Șolymoș com. Arad este un am de 60 de ani și dabea se luptĕ, cu betrînetele sale. Și cînd colo: îl mai ușurează domni și cu porție, de cătănie, acum de mai mulți ani, silîndul se pletească porție cătănească de 32 de córóne la an. sau pus mai în zilele trecute antistia comunei din șolmoș și pășeste la bade moș Cheosesc Joan care tremure de betrînețe sele pleteascĕ ca de obicei intot anul pottie cătăneascĕ. Dar moșul ne cere că ce zicem noi la aceasta? Noi zicem! Căci, aceia este o nedreptate, este o înșelecĭune care silește pe un bet slab la așaceva. Pentru aceia unitivĕ Rumînilor apesați și cetiți fóia Vointa Poporului care luminezĕ întunere cu luminezĕ poporul apesat înterițive și unițive șolymoșeni iar tu betrîn, frate! dute și pe acei păcătoși pîreștei ca bani ce iau luat dela d-ta pe nedreptate se țiĭ de-e înderept pe toți cu cameta lor cu toți.

POSTA POPORULUI.

Florea B. Lupești trimete în ștempie pentru Programa ce voesc socialiști 10 fil și 10 fil pentru trimes.

Nicolae P. Oberșia am primit dela d-ța 4 k. 80.

Pavel Ș în Gurba. se trimatĕ și ceilalti, 21 de abonenți cîte 20 fil: case capete foile jum. de an.

Cine vrea să capete rĕspuns în epistolă, acela trimeată și timbru (bilog), căci altcum i vom rĕspunde numai în posta poporuluĭ.

— **Abonamentele** să se trimeată numai pe următoarea adresa: **Szabad Szó Budapest, István-ut 67.**

Editura partideĭ socialdemocrate reorganisate din Ungaria.
Redactor responsabil: Cĭenady Deneș.
Tipografia Ștefan Nagel
Budapesta, VII., Vörösmarty-utcza 17.

„Muncitoriĭ, lumeĭ uniți-ve !"